

Γιώτα Κριλή: Ο τελευταίος γεωργός

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Μέρος 22ο

Ήρθε η Τετάρτη και ο Ηρακλής έφυγε με το πρωινό τρένο για το χωριό. Είχε κανονίσει παραπανίσια άδεια και θα επέστρεφε την Κυριακή. Κατέβηκε στο σταθμό. Φορούσε θερινά ευρωπαϊκά ρούχα, μπλε παντελόνι, γκριζο πουκάμισο, ψάθινο καπέλο και ξεχώριζε από τους χωρικούς που φορούσαν ακόμα πουκαμισές και τσαρούχια. Έκανε τρομερή ζέστη. Κάθισε στο καφενείο να πάρει καφέ, να πιει νερό να δροσιστεί. Θα πήγαινε με τα πόδια στο Αηδονοχώρι. Στο διπλανό τραπέζι μια ομάδα χωρικών συζητούσε φωναχτά. Έκαναν χώρο να καθίσει ένας νεοφερμένος. Εκείνος ήπια μονορούφι ένα ποτήρι νερό και είπε: «Τους βρήκανε! Μου το 'πε ο χωροφύλακας. Την Κυριακή το βράδυ πήγανε στον παπα-Γιάννη και τους πάντρεψε κρυφά. Είχανε εξαφανιστεί τρεις μέρες. Πήραν μεγάλη τρομάρα οι δικοί τους. Έψαχναν τα πηγάδια». «Είναι λεβεντονιός ο γαμπρός, τίμιος και καλός νοικοκύρης. Έχει ένα τσίλικο βαρβάτο άλογο και πάω τη φοράδα τα τελευταία χρόνια. Και κείνη ράφτρα απ' ό,τι λένε. Γιατί δεν τον ήθελε ο κυρ-πρόεδρος;» «Είναι εγγονός του Βούργια». «Αμπά! Δεν έχει καμιά σχέση το παιδί με κείνο το μούτρο. Είναι σαν τη μέρα με τη νύχτα». Ένας άλλος πρόσθεσε: «Έπαθε αποκοπή καρδιάς ο Βούργιας πέρσι και πέθανε στη Μεσσήνια».

Ο Ηρακλής σηκώθηκε απότομα. Αναστέναζε και πήρε το δρόμο για το Αηδονοχώρι φουρκισμένος. Τα έβαζε με τον εαυτό του που δεν κατέβηκε την περασμένη εβδομάδα. Ίσως να έσωνε την κατάσταση. Περιπατούσε με μεγάλες δραστικές αναλογιζόμενος τις επιπτώσεις αυτής της άπρεπης κατάστασης. Ο κρυφός γάμος τη νύχτα τού θύμισε τον δικό του γάμο με την Ερμιόνη. Έρωτας ακατανίκητος, ψιθύρισε. Μέχρι να φτάσει στον Αϊ-Θανάση είχε ηρεμήσει. Μέσα του αντηχούσαν τα λόγια του δάσκαλου καθώς και του χωρικού: «Είναι συνετός, έντιμος και έχει κερδίσει την εκτίμηση όλων των χωρικών». Έφτασε στο χωριό ντάλα μεσημέρι και βρήκε τη Γιώργαινα να μαγειρεύει.

– Αφέντη, Ηρακλή! Κόπιασε. Τα 'μαθες; Μας έκανε ρεζίλι η Σταυρούλα. Φαρμάκι μάς πότισε. Κάτσε να πιεις νερό να δροσιστείς. Της πέρασε και τον παντρεύτηκε. Να φωνάξω τον αφέντη Γιώργη. Έχουμε αλώνισμα και ετοιμάζω το μεσημεριανό.

– Δεν πειράζει, θα πάω εγώ στ' αλώνι. Ευχαριστώ για το νερό, είπε πίνοντας και δεύτερο ποτήρι.

Στάθηκε και αγνάντευε το αλώνισμα του σιταριού. Πεντέξι άλογα δεμένα από το στυερό τσαλαπατούσαν τα στάχυα και τα τριβανε. Δυο παιδαρέλια πίσω τους κουνούσαν καμτσίκια στον αέρα και φώναζαν: «'Οπα! 'Οπα! 'Ελα! 'Ελα!» Ήταν ο Αριστείδης με το Νικήτα. Είχαν τραβήξει μπόι και δεν τα γνώρισε. Τριγύρω στέκονταν άντρες με δεκρίνια και γυναίκες με σαρώματα. Τον είδε ο αδερφός του ο Γιώργης και έτρεξε να τον υποδεχτεί. Αγκαλιάστηκαν και φιλήθηκαν σταυρωτά.

– Αδερφέ μου, τα 'μαθες;

– Τι να πω; Συγχαρητήρια ή συλλυπητήρια;

– Χάλια! Είχα φτάσει σε τέτοιο σημείο που θα μπορούσα να την σκοτώσω. Όμως όταν πήρε των ομματιών της και δεν μπορούσαμε να την βρούμε προσευχόμενα να 'ναι ζωντανή και ας παντρευόταν και το διάολο. Έλα να καθίσουμε στον ίσκιο. Είν' και τα παιδιά δω.

Κατέφτασε και η Γιώργαινα με το μεσημεριανό. Πίσω της η Στέλλα ζαλωμένη μια βουτσέλα νερό. Το αλώνισμα σταμάτησε. Έβγαλαν τα άλογα στην άκρη να ξεκουραστούν και έβαλαν στο καθένα την τροφή του, έναν ντορβά γεμάτο κριθάρι. Μαζεύονταν και οι αλωνιστές ιδρωμέ-

νοι, σκονισμένοι και λερωμένοι. Ήπιαν νερό από το κανάτι, δρόσιζαν τα

πρόσωπά τους, σκουπίζαν τα χέρια τους και καλωσόριζαν τον Ηρακλή. Πλησίασαν και οι νιόπαντροι. Η Σταυρούλα τού φίλησε το χέρι, δειλά-δειλά, ζητώντας του συγγνώμη. Εκείνος την αγκάλιασε και της είπε: «Ούλοι μας θέλουμε την ευτυχία σου και το καλό σου». Του σύστησε και τον άντρα της, το Βαγγέλη. Ο Ηρακλής τού έσφιξε το χέρι λέγοντας: «Σας εύχομαι βίον ανθόσπαρτον και ευτυχή».

Η Γιώργαινα είχε βάλει ένα δριμόνι ανάποδα και το έστρωσε σαν σοφρά. Στη μέση έβαλε ένα μεγάλο ταψί με τον καγενά. Ο Γιώργης έκοψε φέτες-φέτες ένα καρβέλι ψωμί και έπειτα γέμιζε τα ποτήρια κοκκινέλι από μια πελώρια νταμιτζάνα. «Κοπιάστε, κοπιάστε», ανέκραξε η Γιώργαινα. Κάθισαν όλοι τους κατάχαμα σταυροπόδι και ο Ηρακλής σε μια μεγάλη πέτρα. Βάλθηκαν να τρώνε με βουλιμία και σαν τέλειωσαν σήκωσαν τα ποτήρια. «Καλή σοδειά, αφέντη Γιώργη, καλοφάγωτο το σιτάρι! Να μας ζήσουν οι νιόπαντροι!» Ο Στρατής ρώτησε:

– Με το συμπάθιο, γαμπρέ, ποιος έκλεψε ποιον; Εσύ έκλεψες τη νύφη ή η νύφη σένα;

Έσκασαν όλοι στα γέλια. Οι νιόπαντροι κοκκίνισαν και έσκυψαν τα κεφάλια τους. Ο Στρατής κίνησε τραγούδι και οι άλλοι το πισωγυρίζαν:

*Εδώ πέρα κι αντίπερα στις Μαρουσιάς τ' αλώνια
που κει αλωνίζουν δώδεκα και το γυρίζουν δέκα
και η Μάρω με τη μάνα της τριγύρω το σαρώνουν.*

Και η μάνα της της έλεγε και η μάνα της της λέει:

– Φεύγα, Μαριώ, απ' τον κουρνιαχτό, φεύγα, Μαριώ, από τον ήλιο!

Μη σε λερώσει ο κουρνιαχτός, μη σε μαυρίσει ο ήλιος.

– Εγώ τον ήλιο αγαπώ, τον κουρνιαχτό τον θέλω

και εγώ τον πρώτο αλωνιστή άντρα θέλ' α τον πάρω.

Ο Ηρακλής θωρούσε το ασκέρι του αδερφού του. Οι τσούπρες του, που παντρεύτηκαν πριν τρία χρόνια, η Γιαννού, πρώην Ελένη και η Παναγιώτα, πρώην Διαμάντω, κάθονταν παρέκει στον ίσκιο της γκορτσιάς και ντάντευαν τα μωρά τους. Ο Μαστροπάν τραγουδούσε με κέφι και ο Γιαννάκος έστελνε τον Αριστείδη με το Νικήτα να φέρουν νερό με τις βουτσέλες από τη βρύση. Ο νέος γαμπρός, ο Βαγγέλης, λεβέντης. Χαμογέλασε και είπε μέσα του. «Όπως πάμε θα συγγενέψουμε μ' ούλο το χωριό». Από τα πέρα αλώνια ακούγονταν το χούγιασμα των αλωνιστών που κυνηγούσαν τα άλογα γύρω από το στυερό. Ο αδερφός του τον ρώτησε πόσες μέρες θα έμενε στο χωριό.

– Χαίρομαι που σας βρήκα ούλους καλά. Είχα κανονίσει να φύγω την Κυριακή αλλά η αποστολή μου τώρα είναι περιπτή.

– Κουμπάρε, θα σε περιμένουμε να περάσεις από το σπίτι, είπε ο Στρατής.

– Να περάσεις και από το δικό μας, φώναζαν μεμιάς ο Μαστροπάν και ο Γιαννάκος.

– Βεβαίως. Θα μείνω αύριο και μεθαύριο να σας δω ούλους.